

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Vasárnap

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Vadgyümölcsfa tenyésztés erdészeti által.

Megemlékeztünk volt már lapunkban a földmívelésügyi m. kir. ministeriumnak ama szándékáról, hogy a gyümölcsfa tenyésztést az erdészeti igénybe vételével akarja hazánkban előmozdítani s már előzőleg elrendelte volt ama területek kimutatását, melyek gyümölcsfa csemeték tenyésztésére alkalmasak. Hogy a magas ministerium egész komolyan hozzálátott a dologhoz és azt soká hevertetni nem akarja, tanúsítja az előttünk fekvő 47210 számú körrendelete s az a mellé csatolt utasítás a vadgyümölcsfa csemete nevelésére nézve.

Már több ízben volt alkalmunk hangoztatni a gyümölcsstermelésnek nagy jelentőségét s így hálával kell adóznunk a ministeriumnak azért,

hogy oly hosszú tespedés után ezt a közgazdasági ágat is az őt megillető színvonalra akarja emelni.

A ministeri rendelet ugyan csak a kincstári erdőhatóságoknak szól, de a dolog annyira közérdekű, hogy jó szolgálatot vélünk tenni, ha azt és a mellé csatolt utasítást egész terjedelmében megismertetjük, mert kivált az utobbiból mindenki hasznos tanulságot merithet, ki a gyümölcsfa tenyésztés nemes mesterségével foglalkozni szeret és akar, egyébként pedig meg vagyunk arról is győződve, hogy eme hasznos munkálkodásban a kincstári erdészeti nem fog magára maradni, hanem ahhoz neki a magán erdők birtokosai és kezelői is segédkezet fognak nyújtani. Tartsa emlékezetében

TÁRCZA.

Az ellopott puska.

Ebéd után az urak vissza vonultak a dohányzó terembe. A vadászur vendégszerető házában évenként többször gyűlt egybe a jó barátok serege. Itt beszéltek vadászati s egyéb élményeiket s mindenki igyekezett a legjobbal előhozakodni. Ilyenkor nem egyszer élénk vita is fejlődött a jó barátok között, de azért a vita hevesége soha sem ragadta el őket.

A házigazda éppen most vitatta, hogy a társadalom modern nézetei és szokásai már teljesen eltörölték a középkori vadászatok regényességét s némileg megfosztották jelentőségétől, nem csekély kárára azoknak, kik szokva voltak a szabad természettel való érintkezés által betölteni ama ürt, mely a komoly foglalkozások mellett bensőjükben megmaradt.

Egy fiatal ember, ki még eddig a beszélgetésbe alig elegyedett, szólalt most meg. Az illető úgy a

harminczadik évet taposhatta, bár bizonyos életuntságra mutató vonás az arcán idősebbnek tüntette föl.

— Bocsásson meg — szólta a háziurhoz — ha mindenben nem adhatok önnek igazat. Mint önök, uraim, tudják, régebben magam is szenvedélyes vadász voltam s nem is akarom tagadni, hogy az a viszony, melybe minket a vadászat a természettel hoz, jótékonyan hat lelkületünkre, hogy azonban a természet egy nyers és durva, gonosz indulatokkal telt lélekre is hasonló benyomásokat tesz-e arról formáljon kiki magának ítéletet abból a történetkéből, melyet most mindjárt elbeszélék.

Miután karos székében hátradőlt, úgy hogy a világosság egészen körülövezte sápadt arcát, hozzá kezdett elbeszéléséhez:

„Pár évvel ezelőtt a főváros közelében volt egy kis birtokom, melynek a világ zajától félreeső fekvése nagyon kedves volt előttem s tavasszal és ősszel heteket töltöttem ott csöndes visszavonultságban. A birtok néhány hold rét mellett legnagyobb részt jól

mindenki, hogy ezen a téren a legszerényebb tevékenység és közreműködés az egész haza, sőt az egész emberiség hálijára számíthat.

A hivatkozott miniszteri rendelet a következő:

47210/I₁. Folyó évi 42142 számú körrendeletem kapcsán értesitem (a czimet), miszerint a hazai gyümölcstermelés és az utak befásításának előmozdítását az államerdészet igénybe vétele mellett olyképen kívánom eszközölni, hogy az egyes kincstári erdőhatóságok kerületében a szórványosan előforduló vadgyümölcs, nevezetesen a vadalma (*pyrus malus*), a vadkörte (*pyrus communis*), a vad- vagy madár-cseresnye (*cerasus avium*), a saj vagy török mgygy (*cerasus mahalel*) magját annak idején szedessék és csemetekertben elvetve két éves koráig felneveltessék.

Ebből kifolyólag felhivom (a czimet), miszerint a jövő évtől kezdve a kezelése alatt álló erdők fent megnevezett fáiról a vadgyümölcsöt szedesse össze és az ide mellékelt utasítás szerint vettesse el, a mennyiben pedig kerületében e magvak elvetésére alkalmas terület nincs, a szedett magvak nemét, mennyiségét és minőségét hozzám jelentse be a végből, hogy azok (czim) által az általam kijelölendő erdőhatóságnak való megküldhetése iránt intézkedhessem.

A csemetekertekkel rendelkező erdőhatóságoknál felnevelendő két éves vadgyümölcs csemeték mint nemesítésre szolgáló alanyok lesznek az állami faiskolák részére külön rendeletek alapján kiszolgáltatandók.

Megjegyzem e helyt azt is, hogy az erdőkben elő nem forduló gömbölyű piros cseresnyeszilva (*prunus myrabelana*) és a magra nem váló kis kék dobzó szilva (*prunus damascena*) csemetéit is szaporítani kívánom, miért is az esetben, ha ezen vadgyümölcs nemekből a kerületbeli magánosok birtokain termő fák lennének találhatók és gyümölcsük pénzért meg lenne vásárolható, tegyen erre nézve jelentést.

A mennyiben (a czim) a folyó évben a vadgyümölcs szedetésétől már elkésett volna, tegyen erre vonatkozólag sürgős jelentést a végből, hogy azon kerületek részére, a melyekben vadgyümölcs csemetekertek berendezendők lesznek, csiraképes magvak megküldése iránt az országos gyümölcészeti ministeri biztosság útján intézkedhessem.

A (czim) beérkezett jelentése szerint csemetekert céljaira alkalmas, illetőleg igénybe vehető területtel rendelkezvén, felhivom ezenel (a czimet), hogy a bejelentett terület legalkalmasabb helyén még ez ősszel . . . □ölnyi területet 30 cm. mélyen ásasson fel és az általa gyűjtött, vagy az innét küldendő magvakat a

gondozott erdőből állt, pompás vadállománnyal s csinos kis lakóházzal. Szomszédom egy fiatal nemes volt, ki azonban birtokán soha sem mutatkozott, mégis éveken át a legelkeseredettebb ellenségek voltunk, mert még atyáinktól örököltünk volt egy hitvány határpört, melyet érthetlen makaczsággal folytattunk s ezeket költöttünk reá, bár sokkal kényelmesebb lett volna békében élnünk. A szomszédom birtokát egy öreg tisztartó igazgatta, egy örökre morgó, visszatatasztó külsejű férfi, kinek látása engem mindig borzalommal töltött el. Ellenszenvem annyiból igazolt volt, mert az öreg gazdájának ügyét magáévá tette s engem gyűlöletével üldözött.

En magam birtokomba egy fiatal embert ültettem, ki teljes bizalmamat birta. Az illető — egy erdőőr fia — ezredemben teljesítette katonai szolgálatát s itt tanultam őt megismerni. Ő maga is szakképzett erdőőr volt s egyébként is minden jó tulajdonság és képesség meg volt benne egy ilyen kis birtok vezetéséhez, e mellett pedig állását meghaladó intelligenciával dicse-

kedhetett. — E mellett éber, félelmet nem ismerő férfi volt, mely tulajdonaira nagy szükség volt a gonosz öreg szomszédal szemben.

Mint már említettem volt, minden évben kétszer-összel és tavasszal — rándultam ki birtokomra s ilyenkor mindent a legnagyobb rendben találtam. Márton így hívták emberemet — valódi mintaképe volt a hűséges sáfárnak és nekem soha sem volt okom panaszra vagy szemrehányásokra, kivéve egy esetet, melyet sehogy sem tudtam magamnak megmagyarázni. A mult év tavaszán ugyanis Mártonom arcán bizonyos kedvetlenséget, tétovázást vettem észre, melynek okáról azonban ő soha sem akart fölvilágosítani.

Mult ősszel, körülbelül most egy éve, váratlanul kirándultam birtokomra s Mártont nem találtam otthon.

Az öreg házvezetőnő azt mondta, hogy utóbbi időben gyakran távozik el otthonról a nélkül, hogy megmondaná, hova megy. En nem éreztem ugyan irányában senminémű bizalmatlanságot, a dolog mégis nyugtalanított s ezért elhatároztam, hogy a dolog mi-
benlétét nyomozni fogom.

mellékelt utasítás értelmében még ez ősszel vesse el.

A magvetés tavaszi és nyári állapotáról annak idején jelentés teendő.

Tájékozásképp megemlítem végül, hogy a csemeték kiásatási, csomagolási és szállítási költségei (a czimnek) meg lesznek térítendőek.

Kelt Budapesten 1896 évi november hó 5-én. Darányi s. k.

Az utasítás szószerinti szövege pedig a következő:

Utmutatás

a vadgyümölcs magvak kezelése és a csemeték felnevelésére nézve.

Magcsemeték nevelésére mindenkor a zord északi szelektől védett, mindazonáltal nem meleg fekvésű helyet kell választanunk.

A csemete iskola talaja legyen erőteljes tápdus, inkább laza, mint kötött és feltalaja legalább 40—50 cm. mély rétegű legyen. A csemete iskola kerítéssel veendő körül, hogy a fiatal csemeték télen a nyulak és egyéb állatok ellen védve legyenek.

Magvetés előtt, tehát ősszel, a talaj jó mélyen felásandó- vagy ha az alsó réteg a felsőtől nem igen különbözik, 30 — 40 cm. mélyen megforgatandó.

Ásás vagy forgatás után beosztjuk a területet 130 centiméter széles ágyakra és minden ágyban négy, egymástól egyenlő távolságra kis kapával huzott árkocskába vetjük el a magot. Az egyes ágyak között 15 cm. gyalogut hagyandó. Vetés után az árkocska földdel könnyedén behuzatik és ha a talaj kötött, ezen eset-

ben az árkocska felé fűrészport, polyvát vagy finom erdei hamut hintsünk, nehogy a föld kérge megcserepesedvén, a csemeték kikelése akadályoztassék.

A mag- árkocskák mélysége alma, körténél 2 cm.; cseresnye, meggy és szilvánál 4—6 cm. legyen.

A magvak oly sűrűn vetendők, hogy két-két mag között a mag kétszeres hosszának megfelelő hézag maradjon. Hogy magvetésünket siker koronázza s az kikeljen, a főfeltétel, hogy a mag idei termésű friss, csiraképes legyen; e végből a legczélszerűbb, ha a magvakat a vadfákról magunk szedjük meg, vagy azokat valamely megbízható ismerősünktől szerezzük be.

Még a friss idei mag megszedésénél nincsen minden végezve, mert a megszedett mag kezelése és a gyümölcsből mikor és miként történt kiválasztásától is nagyon sok függ. Oktalan, tudatlan kezelés mellett az idei mag is elveszítheti csiraképességét. Így például ha a vadalma- és vadvadkörteből bort vagy eczetet készítünk és a gyümölcsből a lé kisajtolása után azonnal a magvakat nem választjuk ki, akkor a gyümölcs husa a maggal együtt erjedésbe megy és a mag elveszíti csiraképességét. Szint így ha szilvából és cseresnyéből, meggy avagy barackból pálinkát akarunk készíteni s összetörve a magjával együtt hagyjuk ki-erjedni, avagy még hozzá a kazánból főzés után akarunk a magvakat kiszedni, szintén haszontalan dolgot cselekednénk, mert az így kezelt mag csiraképességét elvesztené.

Még ha a szilvát, cseresnyét friss állapotban sokáig edényben tartjuk is összetöretlenül és átmelegszik, már ez is árt a mag csiraképességének, valamint úgy is sok mag csiraképességét veszíti el, ha azok husostól vettetnek el; ellenben ha az ily csonthéjú gyümölcs a vetés előtt közvetlenül összetöretik és

Inkább gondolatokba merülve, mintsem roszkedvűen indultam neki az erdőnek s jártam abban ide-oda s már szinte alkonyodni kezdett, midőn az erdő tulsó oldalán egy kis tisztásra értem, melyről szabad kilátás nyílt a szomszédos birtokra. Egy kőpadon, tőlem alig 50 lépésnyire ült egy fiatal leányka s mellette a bizalmasság minden jelével az — én erdőöröm. Első pillanatban idegenkedve néztem a jelenetet, de utóbb olyan furesának tetszett, hogy ez az oka Márton különös magaviseletének, hogy szinte örömet fölkaczagtam volna.

Este óvatosan előhozakodtam a dologgal s ő látva, hogy szívének titka nem ismeretlen előttem, szinte nyersen mondta:

— Nos, igen, uram, ha már tudni kívánja, kijelentem, hogy szeretem őt; ő derék leány s szeret engem. Arról nem tehet hogy...

Itt hirtelen megszakasztotta beszédét s nagy léptekkel, izgatottan kezdett fel s alá járni. Egyszerre megállt előttem s komollyá vált arczezal megszólalt:

— Külömben nincs is most ideje annak. hogy most erről beszéljünk; van ennél sokkal fontosabb megbeszélni valónk.

— Mi legyen az, Márton? — kérdém én, megütözve komolyságán; — talán a vetéseknél vagy a vadállománynál nincs rendben valami?

— Egyébként nem lenne panasz, — szolt ő vonatva — de egy idő óta gyakori erdőnkben az orvadászat, uram, és én minden igyekezetem, minden vigyázatom mellett nem tudok nyomra jutni. Éjjel, nappal bejártam az erdőt, lesbe álltam, mind hiába. Ön nem is képzelem, hogy e miatt mennyit szenvedek. És még ha legalább a lelőtt vadat elvinnék; de úgy látszik, csak csupa kedvtelésből gyilkolják s ott hagyják. Istenemre! — kiáltott föl rettenetes hangon — ha megcsiphetném azt a kutyát, még ha édes testvérem lenne is, lelőném.

— Nos a mit ön itt nekem mond, csakugyan rossz dolog — mondtam elkomolyodva, — de hát itt nincs mit egyebet tenni, mint a vigyázatot megkét-

igy tétetik egyenkint a földbe, ezen esetben a mag szépen ki fog kelni.

Minden magot erőteljes, lehetőleg nem idős fáról kell szedni és megszerzéskor a gyümölcsnek teljesen érettnnek kell lennie.

A mi a magvetés idejét illeti, a legjobb idő erre az ősz. Csak ha későn kaptuk a magvakat és a földhöz már nem férhetünk, akkor vessünk tavasszal, de ezen esetben a magvakat ládában, vagy nagyobb cserép edényben homok közé rétegezzük és pinczében tartjuk tavaszig, vagy a szabadban 50 cm. mélyre, tehát a fagymentes rétegbe ássuk le. Az ily elrétegezett magvakat tavasszal jókor meg kel nézni és a mint csirázni kezd, azonnal el kell vetni a csemete ágyba.

A cseresnye, sajmegygy már nyáron megérvén, azt megszedjük éréskor, a napon megszaljuk és őszi elteesszük biztos helyre; ősszel azután a csemete ágyba elvethetjük.

Oly helyeken, hol télen az egerek a magvakban sok kárt tehetnének, szintén rétegeznünk kell ősszel a magvakat s csak tavasszal vetjük el a szabadba azokat.

A szilvماغ legbiztosabban úgy csirázik ki, ha bizonyos kezelésnek vetjük alá az elvetés előtt. Ily kezelés például, ha a friss szilvماغot a kert valamely nem járt helyén a talaj felszínére szórjuk, a földbe tapossuk és 2—3 cm. vastag szalmás trágyát hintünk reá. Így hagyjuk a magot tavaszig, Március vége felé többször megnézzük és ha a magvak csiráznak, azonnal ágyba vetjük azokat.

Az elvetett magágyakat tavasszal, a midőn már a fagytól tartani nem kell és a mikor tartós szárazság uralkodik, meg kell jól öntözni, ezen öntözést tartós nyári szárazság alkalmával többször ismételni is kell.

Különösen el ne feledjük az öntözést akkor, a midőn a magvak kelni kezdenek.

A magvak kikelése után a fiatal csemeték gondozása főleg a talaj tisztán tartásában, öntözésben áll. Ha a csemeték gyengén nőnének, czélszerű a sorok közét porhanyó trágyával, fekete erdei hamuval behinteni és így jól megöntözni.

A talaj tisztántartása a magvak kelése után gyomlálás, később azonban kapálás által eszközöltetik. A kapáláshoz czélszerű könnyű kis kapákat használni.

Ha a csemeték sűrűn keltek volna és e miatt gyengék maradtak, akkor a következő tavasszal kiszedjük azokat főgyökerük $\frac{1}{3}$ -át visszavágjuk és 30 cm. sor, valamint 5—6 cm. növénytavolságban átültetjük; ez által őszig megerősödnek s hajsza gyökerekben is gyarapodni fognak.

Második év végén a csemeték kiszedendők és benemesíthetők kézben, vagy pedig helyben nemesítés czéljából faiskolába ültettetnek ki.

A mely táblából a csemeték kikerültek, abba két évig nem czélszerű magvetést eszközölni, hanem addig trágyázás mellett kapás növényt kell abban termelni.

LEVELEZÉS.

Rozsnyó 1896 November 17.

Tekintetes szerkesztő ur!

A rozsnyói vadász társaság f. hó 2-án hajtó vadászatot rendezett vaddisznókra, mely vadászatnak azonban sikere mellett szomorú következményei is voltak. Ugy történt a dolog, hogy az egyik hajtásba egy hatalmas vadkan is bele került, miután pedig a puskások között fölös számmal voltak koczavadások

szerezni és hidegvérűnek maradni.

Ezzel megköszöntem buzgóságát, ő azonban visszautasította köszönetemet s kijelentette, hogy kötelességét jövőre is teljesíteni fogja.

Nemsokára ezután nem a legjobb hangulatban visszatértem a városba, hova fontos ügyek szöllítottak, de már pár nap mulva sürgős levelet kaptam Mártontól, melyben kér, hogy azonnal utazzam a birtokra. A mint este kiérttem, Márton dult, sápadt arczczal lépett elém.

— Képzelse uram, — szölt — az éjjel, mialatt az erdőt jártam, betörés történt a házba. Az ut felőli szobába törtek be s ellopták legjobb fegyveremet. Ezt már még sem hittem volna.

A szegény egészen magánkivül volt s előttem úgy tetszett, mint ha nagy szerencsétlenség előérzete nyomná. E mellett folyton sopánkodott fegyvere után.

Bár magam is megütköztem a hallottakon. Igyekeztem őt vigasztalni s meg is nyugtattam annyira, hogy az asztalnál nyugodtan megbeszélhettük a dolgot. El-

határoztuk az erdőt még az éjjel átkutatni s kutatásainkat pár napig folytatni. Márton erős esküt tett, hogy a gonosztevőket kézre keríti s mi buzgón neki fogtunk a kutatásnak. Az első és a következő éjjel csöndes volt és semmi gyanusat sem vettünk észre, de a harmadik éjjel bekövetkezett a várt esemény.

Barátságtalan, esős éjjel volt, az erdőt ritka köd borította. Már vagy fél óra óta nesztelenül jártunk ide-oda, midőn egyszerre ama tisztás irányában, melyről fönnebb szöltam, lövés dördült el. Márton neki rugaszkodott, mint ha üzték volna, a lövés irányába s én alig birtam követni. Ugy nyomult előre, mint a macska, a legkisebb hang vagy zörgés nélkül. A mint az irányt kutattam, a mely felé futott, egyszerre az erdősézlől egy másik lövés hangzott s utána egy káromkodás, melynek hallatára megfagyott ereimben a vér. Oda siettem oly gyorsan, a hogy csak birtam s ott találtam Márton egy fatörzshöz támaszkodva s egész testében remegve, szétdult arczzonásokkal. Előtte feküdt nagy vértócsában halva a szomszéd birtok tiszt-

(de nem vad kocza vadászok) valamelyik elvétett lövésével nagyon meg találta sebezni a fölriasztott vadat s ez sebével egy sűrű bokrosba huzódott be. Zingi József kartársunk oda ment a helyszínére, hogy vagy egy kegyelemlövessel kioltsa életét, de jó szándékát nem vihette keresztül, mert kápszlis puskájának mindkét csöve csütörtököt mondott. A kan azonban nem vette tréfára a dolgot, hanem támadójának neki rontva, czombját összemarczangolta s úgy ellökte magától, hogy vagy 15 lépésnyire elgurult. Az életét is kioltotta volna, ha hü kutyája ott nem terem s föl nem tartóztatja a földühödött vadat. Így azután sikerült azt teljesen ártalmatlanná tenni. A 24 tagból álló vadásztársaság mind elő szedte zsebkendőjét s igyekeztek a sebesült vérzését elállítani, de ez csak részben sikerült s utóljára is szekéren kellett haza szállítani s orvosi kezelés alá adni. Az orvos véleménye szerint gyógyulása biztos, de 2—3 hónapot fog igénybe venni s így alap nélkül való a fővárosi lapoknak az állítása, hogy sebesülése halálos. Mint rendkívüli dolgot még fölenlitem, hogy Zingi barátunk még birt annyi lélekjelenléttel és erővel, hogy míg kutyája a vadat föltartóztatta, egy fára fölkapaszkodott.

Mint szenvedélyes verselő ott a helyszínén az esetre a következő verset hevenyésztem:

Minden vadász rendben tartsa fegyverét,
Fegyverével biztosítsa életét,
Mert a kinek a fegyvere nem biztos,
Ugy jár, mint a kinek sorsát írom most.

Boldog ember, ki másnak baján tanul,
Szerencsétlen, ki saját baján okul.
Zingi József nem tanult a más baján:
Véres jelét ott viseli a czombján.

tartója s mellette a fegyver, melyet Mártontól lopott volt el. Az öreg a fegyvert csövéből kapta két kézre s így akarta leütni a reá rohanó Mártont, e közben az elsült s az egész lövés mellébe furódott.

A többire nézve nincs sok mondani valóm. A szinte önkívületi állapotban levő Mártont haza kísértem; teljesen meg volt törve. A csapás rettenetes volt reá nézve: akaratlanul gyilkosa lett kedvese atyjának. Azért titkolta viszonyát előttem, mert azt hitte, hogy tekintettel az ellenséges viszonyra, melyben a szomszédokkal álltam, abban akadályozni fogom.

Következő nap a bíróság elé állították, mert a látszat ellene vallott, de ártatlansága pár nap alatt kiderülvén, ismét szabadon bocsátották, a faluban azonban mindig tartotta magát a pletyka, hogy készakarva ölte meg kedvese atyját. Szegény fiatal ember retteneteset szenvedett a gyanu alatt. Én igyekeztem őt megnyugtanni s végre úgy látszott, hogy hajlik is szavaimra, de nyugalmban volt valami idegenszerű.

Egy éjjel különös zajra ébredtem föl s hallottam,

Ki medvére, vadkanra megy vadászni,
Jó fegyvert kell a kezében tartani;
Fegyverébe éles golyót rakjon be,
Így nézzen a vadkannak a szemébe.

Mikó László
járási erdőőr.

Hasznos tudnivalók.

Gyümölcsfák megfiatalosítása. A gyümölcsfák megfiatalosítását késő ősszel kell eszközölnünk, midőn a levél már lehullott s a fa már téli álmában van. Az ágakat nagy vigyázattal kell ritkítani; a korona terjedelméhez képest 2—3 fő ágat hagyunk meg éa a lefűrészelt ágak tövéből lévő egyes fiatal hajtásokat, melyeket azután — ha szükségesnek látjuk, — 2—3 év múlva megritkitunk. Az olyan hajtások, melyek átmérője 6—8 ctm., a tapasztalt kertészek véleménye szerint nem vágandók le. A fűrészelés vagy vágás által okozott sebeket azonnal szurokkal, vagy oltó viasszal kenjük be. Az alma és körtefák ilyen eljárás mellett minden 10—12 évben megújítandók, illetve megifjítandók.

Langyos ivóvizet a tejelő teheneknek! Hogy a tejelő teheneknek langyos vízzel való itatása milyen jó eredménnyel jár és mennyire hasznos, azt egy nagy tejgazdász legujabb kísérletei bizonyítják. Az illető gazdaságban három tejelő tehenet langyos vízzel itattak, hármat pedig hideggel a kutnál. Az eredmény az volt, hogy a langyos vízzel itatott tehenek naponként 1 liter tejjel többet adtak, mint a hideg vízzel itatottak. Bizonyos idő múlva megváltoztatták az itatás módját és a langyos vizet azoknak a teheneknek adták, melyek eddig hideg vizet ittak. Az eredmény

hogy kutyám a földszinten állhatatosan ugat. Gonosz sejtelmektől üzve rohantam le Márton szobájába s ott találtam őt átlőtt halántékkal a földön elterülve. Szegény, nem volt képes a gyilkosság gyanuját s kedvese elvesztését elviselni.

— Ime uraim, — fejezte be elbeszélését — ez az eset vette el kedvemet a vadásztól egyszer mindenkorra. Azóta azt a birtokomat eladtam s nem fogtam többé puskát a kezembe.

Németből fordította x. y.

ADOMAK.

Pityókosan tér haza valami mulatságból a zsidó.

— Most gyösz haza Dolfi? — kérdi a felesége. — Edj órát ötöte most.

— De már bocsáss meg, Szalikám, kevesebet csak nem ötheti!

ismét a langyos víz mellett szólt, mert az ezzel itatott tehenek tejmenyisége naponként 1 literrel szaporodott.

Tojások eltevése télre. A tojásokat legjobban óvhatjuk meg az elromlástól, ha égetett gypsből és vízből hig pépet készítünk s a tojásokat ebbe mártogatjuk. A tojáshéjra tapadó gipsz réteg nem bocsátja át a levegőt s így a tojás nem pusztul el. Ugyanezt lehet oltott mésszel is elérni, de ettől a tojás kellemetlen szagot kap. Ha már mészre szorultunk, akkor azt föl kell higitani, hogy olyan legyen, mint a tej; az ilyen higitott mészbe minden literre 10 gramm sót adunk s a tojásokat bele rakjuk. Ha az edényt légmentesen elzárjuk, a bele rakott tojások hosszú időn át megtartják frissességüket és jóságukat.

Különfélék.

Kérelem. Tisztelt olvasóink közül még mindig három százra rug azok száma, kik részint hátralékaikat nem fizették be és előfizetésüket nem ujították meg, részint pedig nem nyilatkoztak, hogy lapunknak új alakjában pártolói lesznek-e, fölkérjük mind ezeket, hogy a velük közölt hátralékaikat kiegyenliteni, azokat pedig, kiknek a tartozás csekélyisége miatt ezt külön beküldeni nem érdemes, hogy ezt a megújított s jövő évre szolló előfizetéssel együtt beküldeni sziveskedjenek. Minden esetre szükséges, hogy már a jövő hóban tájékozva legyünk az iránt, vajjon vállalatunk részesülni fog-e olyan pártolásban, hogy a saját lábán megállhasson s így óhajtható, hogy mindazok, kiknek előfizetése a folyó év végével lejár, már a jövő hó folyamán nyilatkozzanak az iránt, hogy azt a jövő évben meg szándékoznak-e tartani s előfizetéseiket idejekorán, még az új év előtt küldjék be.

Kiállítási kitüntetések. Az ezredéves kiállítás igazgatósága közzé tette azoknak névsorát, kik a kiállított tárgyak beszerzése körül érdemeket szereztek s ezért a kiállítási éremmel kitüntetve lettek. Lapunk szűk tere nem engedi, hogy az egész névsort közljük, de jövő számunkban nyilvánosságra fogjuk hozni, azoknak az altiszteknek a jegyzékét, kiket a kitüntetés ért. Hogy sokan vannak, kik a kiállítás sikerén fáradoztak, de méltánylásban nem részesültek, azt már a kitüntetettek csekély számából is következtethetjük, de vigasztalásunkra szolgálhat, hogy ez egyes erdőtiszt uraknál is megesett.

Az öregbéres titka. A párisi kórházban érdekes fölfedezést tettek. Egy vidéki kórházból egy parasztagazda 72 éves beteg öregbéresét, mikor az állapota nagyon súlyossá lett, párisi kórházba vitték. Az öreg már alig látott és nem tudta mozgatni kezét, lábát, mikor a beteget levetkőztették, kisült, hogy — asszony. Hatvan éve férfinak öltözötten járt Hervée Mária, ez a neve és férfi dolgát végezte, mikor megkérdezték, miért tette ezt. el-

mondta, hogy kis gyermekkorában elkergették hazulról és hogy megélhessen, a fiuk és később a férfiak jobban fizetett munkájára adta magát.

Harc egy bikával. A csehországi Vrchovitzben néhány nap előtt borzalmas eset történt, Havelka mészáros istállójában egy bika elszakította kötelét s a mészáros tizennégy éves fiát felnyársalva, a kétségbeesetten jajveszékő fiuval végig száguldott az utcákon, A mészáros és egyik legénye halálmegvetéssel vetették magukat a dühöngő állatra s erős küzdelem után sikerült a fiut megszabadítani. A fiut szétmarcangolt mellel és fölismerhetlenségig eltorzított arccal szállították a kórházba.

Harc egy saskeselyűvel. Szerbiában a takowai erdőben rettenetes harcot vívott egy szerb földmives egy óriás saskeselyűvel. Az óriás madár nyilsebesen lecsapott az erdőben gyanútlanul haladó földmivesre s arcá és egyik kezét marcangolni kezdte. A földmives kétségbeesetten védekezett kegyetlen ellenfelével szemben és a saskeselyű halálra sebzi, ha véletlenül egy ember nem megy arra, aki segítségére sietett a megtámadottnak. A saskeselyű által okozott sebek veszedelmesek s a földmives egyik keze valószínűleg béna marad.

A gomba szedés halottja. A „Dzeinik Polsky“ című lap közlése szerint Galiczia egy kerületében egy ember ki ment az erdőre gombát szedni, ott azonban az erdőőrrel találkozott, ki tőle az engedély fölmutatását követelte. A szegény embernek engedélye nem volt s e fölötti ijedtében futásnak eredt, mire a hirtelen haragu erdőőr utánna lőtt s olyan szerencsétlenül találta, hogy sebébe pár nap múlva meghalt.

A világ sajtója. A legújabb statisztikai kimutatás szerint a földkerekségen évenként összesen 12.000.000 ujság példányt adnak ki. Hogy fogalmat adjunk erről az óriás mennyiségről, csak azt említjük meg, hogy ezekkel az ujságokkal körülbelül 30.000 négyszög kilométer területet lehetne betakarni. Ennyi ujság papirosának súlya 781-240 tonna. Hogy ha valamennyi ujságot egyetlen gépen akarnák nyomni, úgy az összes kiadás, föltéve hogy a gép másodpercenként egy példányt nyom, csak háromszázharminchárom év múlva jelenhetné meg. Az egy évi példányok egymás fölé rakva 80.000 méter vagyis nyolevan kilométer magasságot érnének el. Föltéve, hogy minden ember naponként öt percet szentel ujsága elolvasásának az az idő, melyet a föld összes lakossága évenként ujságolvasásra fordít, 100 000 esztendőnek felel meg.

Játék a fegyverrel. Pest megyei Páty községben — mint ottani levelezőnk írja — Balogh István házában összegyülekeztek a szomszéd leányok trécselni. Balogh 16 éves megesett leánya levette a szögről Somogyi István fegyverét, melyet az tisztítás végett hozott el Baloghhoz s azt tréfából neki irányozta Muzsik Rozália nevű leányra. Ez ijedten kapta kezét arca el, de már abban a pillanatban a lövés is eldördült s a

szegény leánynak nem csak a kezét, de arcát is annyira összeroncsolta, hogy életben maradásához nincs remény.

Tűz a szakiskolában. Mint értesülünk, a görgényi erdőőri szakiskolánál az istállóban tűz ütött ki s nem csak az épület égett le teljesen, hanem a személyzetnek abban lévő egy bikája és három tehene, ezen kívül még a két kincstári szamar is.

Medvevadászt az arenában. Párisból telegráfozzák: a Perpignani arénában tegnap rendkívül izgalmas jelenet foly le; az igazgatóság egy bika és egy medve között páros viadalt rendezett. A medve meg volt láncolva s a bika nyomban az arenába voló belépése után borzasztó dühvel rávetette magát a medvére, a mely szétépte láncát és neki rohant a korlátnak, mely a nézőket az arénától elválasztotta. A nézők közt borzasztó pánik támadt; a medve vezetője háromszor lőtt az állatra, de nem találta. a közönség ordított s a kijárók felé rohant. E közben sokan súlyosan megsebesültek. Végre egy csendőr agyonlőtte a vadállatot s ezzel elhárította további szerencsétlenséget.

Halálos elaltatás. Posselt Imre, Erdődy Gyula gróf uradalmi főerdésze, a minap nagy betegségében a miskolci kórházba vétette fel magát. Az orvosok megállapították, hogy operációt kell rajta végezni, mely előtt a beteget saját kérelmére el akarták altatni. A szobában több orvos volt jelen, kik közül Szánthó Bertalan dr. osztályfőorvos minden óvintézkedést meg téve, megkezdte az altatást. Posselt egyszerre halotthalvány lett és elvesztette eszméletét. Az altatással azonnal felhagytak, de ekkor már késő volt, mert a beteg kevéssel ezután meghalt. Az orvosok rögtön jelentést tettek a szerencsétlenségről. Déván Ottó kir. ügyásznak, ki Rulyovszky Gusztáv vizsgálóbíróval együtt Sassi László dr. törvényszéki orvossal, Frank Miksa dr. és Markó László dr. orvosok jelenlétében azonnal felboncoltatta a holttestet, Ekkor megállapították, hogy a halál oka a szív nagyfoku elzsírosodásából következő szívszélhűdés volt s az orvosokat semmi mulasztás sem terheli,

Gőzsikló mint tehervonat. A Tiszolc és Zolyom-Brézói hegyek közt épített hatalmas fogaskerekű vasutat e hónap 20-án a közforgalomnak adták át. Ez az első fogaskerekű vasut hazánkban, a mely teherszállításra van berendezve és emellett a személyszállítást is fogja közvetíteni. Kétségtelen, hogy már a jövő nyáron élénk lesz a turista-forgalom ezen a vidéken, mely olyan regényes szépségű, akár Svájc legszebb pontjai. A szakemberek is érdeklődnek meg az új vasutat, melynek mentén két vashíd köti össze a gyönyörű völgyeket, még pedig egy 80 méter hosszú a régi erdőköz-nek nevezett részt, a másik 45 m. hosszú a Furmánec és Csértovási völgyeken át vezet. Ha vonalépítési rendszere teljesen beválik, akkor ugyanilyen fogaskerekű vasutal fogják a közel jövőben összekötni Tiszolcot Muránynyal és Poprádot Dobsinával és a jégbarlanggal.

Vadászkalandok. Két vadászkalandról is értesülünk. Csak az első végződött katasztrófával. Fibis

temesmegyei községben a minap Kendefi segédjegyző és Jergel Ferencz kovácsmester együtt mentek vadászni a közelfekvő erdőségbe. Alkonyatkor Kendefi elhagyta helyét s társa felé ment, a ki a homályban vadnak nézte s rálőtt. Kendefi holtan rogyott össze. A kovács rögtön a faluba sietett s maga jelentette be a bíróságnál a szerencsétlenséget.

Pályázatok. Ajánlkozások.

5971/1896. Ezen m. kir. erdőigazgatóság kerületében megüresedett egy III. osztályu famesteri 360 frt, egy III. osztályu faraktárőri 250 frt, hét IV. osztályu erdőőri egyenkint 240 frt és két erdőlegényi állomás egyenkint 150 frt évi bér és egyéb állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az erdőőri állomásra pályázók az 1879. évi XXXI. törv.-cz. 37. §-ban követelt erdőőri szakvizsga letételét, és az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók ezenkívül ép, erős testalkatukat, különösen jó látó, halló és beszélő képességüket kincstári erdészeti orvos, megyei főorvos, vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukat és illetőségüket anyakönyvi kivonattal, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birását okmányokkal igazolni tartoznak.

A famesteri állomásért folyamodók azt is tartoznak beigazolni, hogy a vízi, ut és polgári építkezésekre vonatkozó gyakorlati ismeretekkel birnak, s képesek az építkezéseknek a megállapított tervek szerint való vezetésére.

Az így felszerelt, sajátkezüleg irt kérvények folyó évi december hó 10-ig az alólirt m. kir. erdőigazgatósághoz nyujtandók be.

Kolozsvárt, 1896. november hó 5-én.

M. klr. erdőigazgatóság.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

Ugy a kezdő mint a haladottabb
méhészek nélkülözhetlen lapja
a számos képpel illusztrált,
havonta megjelenő

„Széttelintő Mész”

Előfizetés:

Egész évre 2 frt. félre 1 frt.

Mutatványszámmal
szívesen szolgál a „SZÉTTTELINTŐ
MÉHESZ” szerkesztősége.

Sajtény, Csanádmegye.

„FONCIÈRE“ PESTI BIZTOSÍTÓ-INTÉZET

→ ALAPITTATOTT 1864. BUDAPESTEN. ←

Alaptőkéje 4,000.000 koronára, biztosítékai pedig 22,000.000 koronára rugnak; minél fogva a leggazdagabb és legnagyobb biztosítékot nyújtó biztosító-intézetnek sorába tartozik.

Ezen hazai intézet igen előnyös feltételek mellett nyújt mindennemű biztosítást: tűz, jég, szállítmány és üvegeken eshető töréskárok ellen.

Különös gonddal ápolja az élet és az embert érhető testi balesetek elleni biztosításokat.

A díjak a legolcsóbbak és a feltételek a biztosítottakra nézve felette kedvezők. — Bővebb felvilágosítással készséggel szolgálnak:

A központi igazgatóság Budapestén, V. Sas-utca 10. — A vezérügynökség Kolozsvárott és az ország majdnem minden községében lévő ügynökségek.

Szászsebesen főügynökség *Baiersdorf Henrik* urnál. Megbízható egyének egyszerű megkeresésre mint ügynökök alkalmaztatnak.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

 legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjalag megbízott

a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

 Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállító

A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

BUDAPEST IV. Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.